

Case – Jørgen

Et lidt mere avanceret hjælpemiddel kan sikre en høj grad af selvhjulpethed, bedre fysik og livskvalitet. Også i de tilfælde, hvor effekten er svær at dokumentere, kan man tale om en god *meningsbaseret* løsning.

Senscade

Jørgen er 71 år. Han bor alene og har to voksne børn og et barnebarn. Jørgen har aldrig tidligere haft udfordringer med sygdom eller funktionsnedsættelser. Han har haft et aktivt liv både på arbejdsmarkedet og privat. Han er et menneske, som altid har klaret sig selv, og det betyder meget for ham at være selvstændig.

Efter en operation i ryggen er Jørgen blevet in-komplet paraplegiker, som betyder, at han er delvis lammet og nu er kørestolsbruger – i en standard manuel kørestol. Udover at han er kørestolsbruger, er han nu afhængig af både kateter og afføringshjælpemidler, og den stillesiddende situation giver ham udfordringer med vand i benene. Jørgen oplever også klonus, som er små rytmiske muskelkrampe, som er meget ubehagelige. Han er i øvrigt bekymret over at være stillesiddende, med de følger det kan have. Han får vedligeholdende træning af fysioterapeut, men har et stort ønske om at supplere dette ved mange gange dagligt at komme op at stå.

Af personlige hjælpermidler har Jørgen – udover kørestol – en plejeseng, toiletforhøjer, et badesæde og diverse greb. Der er foretaget en mindre ændring i køkkenet, hvor han har adgang til underskabe og vask, men ingen adgang til overskabe. Udendørs færdes han på en el-crosser og har kørselsordning.

Jørgen får hjælp fra hjemmeplejen to gange dagligt, morgen og aften. Det er til toiletbesøg, påføring af støttestrømper og sengeredning. Herudover får han praktisk hjælp til lettere rengøring, men ikke aftørring af høje hylder, reoler m.v.

Under sit rehabiliteringsophold på et specialhospital fik Jørgen lejlighed til at prøve en manuel kørestol med ståfunktion. Jørgen har et ønske om at klare sig selv så meget som muligt specielt i hjemmet. Blandt andet har han en drøm om at få en kørestol med ståfunktion, som vil aflaste hans krop, så han kan bevare den rest af ståfunktion, han har, og få blodcirkulation i kroppen, som er virkelig vigtig. En sådan kørestol vil også give ham mulighed for at udføre en række funktioner selvstændigt i hverdagen, fx nå sine overskabe i køkkenet og tørre støv af. Hertil kommer det almindelige velvære ved at kunne stå op, det vedligeholder kroppen og give mulighed for at være i øjenhøjde med stående. Kørestolen vil også give Jørgen mulighed for at genoptage sit aktive liv. Når Jørgen ønsker ståfunktion, så bunder det først og fremmest i et ønske om at klare sig bedre i hverdagen, det giver simpelthen mening for ham at kunne bruge alle funktionerne i sit køkken, og han sætter stor pris selv at kunne gøre rent i sit hjem, hvor det overhovedet er muligt. Det vil også have stor betydning, når han er ude blandt andre mennesker at kunne være i øjenhøjde, og når han holder foredrag i en lokal forening.

Desværre blev der meddelt afslag, da kommunen mener, han er afhjulpet med en standard kørestol.

Jørgen er uforstående over for vurderingen, blandt andet fordi han på genoptræningsopholdet blev opmærksom på informationsmateriale om, at kørestolen med ståfunktion kunne have positiv effekt, og det bekræftede fagpersonalet. De talte både om, hvordan en ståfunktion ville have stor betydning for hans livskvalitet, men han bemærkede også, at flere fagpersoner på hospitalet vurderede, at ståfunktionen vil kunne afhjælpe hans spasticitet, fjerne vand i benene og på længere sigt nedsætter risikoen for at få følge komplikationer, fx blodpropper og tryksår.

Det er svært at dokumentere de effekter, som Jørgen vil få ud af at få bevilget en ståstøttefunktion. Hans sag er derfor svag i forhold til dokumentation og viden, men til gengæld giver den i høj grad *mening* for Jørgen.

Fakta

I den konkrete case kunne der potentielt opnås en højere grad af livskvalitet gennem:

- Større selvhjulpethed i hverdagen i forhold til praktiske gøremål
- Mulighed for at være i øjenhøjde med andre ved foredrag og deltagelse i kulturarrangementer
- Forbedret fysisk velvære og forebyggelse af yderligere funktionsevnetab og komplikationer

Ovenstående underbygges af studie fra RESNA (Rehabilitation Engineering and Assistive Technology Society of North America).

Gennem casestudies er det påvist, at kørestole med ståfunktion ofte er medicinsk nødvendig, da de gør det muligt for visse personer at:

- Forbedre deres rækkevidde og deres muligheder for at deltage i aktiviteter i dagligdagen (fx pleje, hygiejne, madlavning, toiletbesøg og medicinering)
- Forbedre bevægelsesfunktionen i underbenene hos dem med bevaret muskelstyrke
- Forbedre bevægelsesområdet og reducere risikoen for indskrænket bevægelse i led
- Fremme vital organkapacitet, herunder lunge-, tarm- og blærefunktion
- Fremme knoglernes sundhed
- Forbedre blodcirkulationen
- Reducer unormal muskeltone og spasticitet
- Reducer forekomsten af tryksår (reduktion på 40 %)
- Reducer forekomsten af deformiteter på skelettet
- Giver mange psykosociale fordele og en forbedret livskvalitet